

Utbildningsinspektion i Aspöskolan och Rosenfeldtskolan Förskoleklass och grundskola årskurs 1–6

Innehåll

Inledning	1
Underlag	1
Beskrivning av skolorna	2
Sammanfattande bedömning.....	2
Bedömning av utbildningsresultaten	3
Bedömning av verksamheten	3
Bedömning av förutsättningarna för utbildningen.....	6

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Aspöskolan och Rosenfeldtskolan den 9–10 maj 2006. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbsida (www.skolverket.se/Inspektion).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i den sammanfattande bedömningen åtgärdas. Åtgärderna skall redovisas till Skolverket vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen vid kommande inspektionstillfälle.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och Aspöskolan och Rosenfeldtskolan, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolorna som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts.

I Aspöskolan och Rosenfeldtskolan intervjuades rektorerna, företrädare för pedagogisk personal och elever, elevhälsoteamet samt föräldrar med barn i olika årskurser. Inspektörerna besökte lektioner i samtliga årskurser. Även andra

iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Beskrivning av skolorna

Aspöskolan	Antal barn/elever
Skolbarnsomsorg	19
Förskoleklass	4
Grundskola	25
Rosenfeldtskolan	Antal barn/elever
Skolbarnsomsorg	146
Förskoleklass	20
Grundskola	220

Aspöskolan är en liten byskola på ön Aspö i Karlskrona kommun. Det är den enda öskolan, skola på en ö utan broförbindelse, i sydöstra delen av Sverige. Skolan tillhör ett nätverk för öskolor, som arbetar för utveckling av dessa skolor. Utvecklingsprojektet leds av Myndigheten för skolutveckling. Skolan är en F–6-skola med åldersblandade klasser och där man strävar efter att arbeta individanpassat. Eleverna undervisas en dag i veckan på fastlandet på Rosenfeldtsskolan i språkval, slöjd, hem- och konsumentkunskap och idrott och hälsa.

Rosenfeldtskolan är en F–6-skola med placering mitt i Karlskronas centrum. I skolan bedrivs integrerad F–3-verksamhet och eleverna i årskurs 4–6 arbetar processinriktat. I skolans lokaler finns även grundsärskolan, skolår 1–10.

Sammanfattande bedömning

Bedömningarna av kvaliteten i utbildningen vid Aspöskolan och Rosenfeldtskolan och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplanen och övriga skolförfattningar.

Verksamheterna på Rosenfeldtskolan och Aspöskolan håller god kvalitet. Ett respektfullt förhållande råder mellan vuxna och elever och mellan eleverna. Arbetet med normer och värden har gett ett gott resultat. Kunskapsresultaten är i huvudsak goda och skolornas dokumentation och kunskapsuppföljning fungerar väl. Likaså är samverkan mellan förskoleklass, skola samt skolbarnsomsorg välfungerande. Skolorna har goda rutiner för identifiering av och åtgärder för elever som är i behov av särskilt stöd.

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser inom följande områden:

- De äldre elevernas inflytande över undervisningens innehåll och arbetsformer bör förbättras.
- Elevens val på Rosenfeldtsskolan bör utvecklas så att eleverna har en större möjlighet till ett medvetet val ur ett allsidigt urval av skolans ämnen.

Bedömning av utbildningsresultaten

Inspektörerna har granskat hur väl eleverna utvecklar kunskaper, normer och värden enligt målen i skollagen och i läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, Lpo 94, avsnitten 2.1 och 2.2.

Inspektörerna bedömer att arbetet med normer och värden har gett resultat. Personalen är duktig på att bemöta olika barn, och det är trygga skolor där elever och personal trivs. Kränkningar kan utredas och tas om av personal och mobbingteam på ett bra sätt. Detta framkommer tydligt i de intervjuer inspektörerna haft med elever och personal. Elevernas kunskapsresultat i de nationella ämnesproven för år 2004/05 i engelska och matematik är goda. De flesta elever i årskurs 5 uppnår eller är på god väg att uppnå målen. De elever som inte nådde eller var på väg att uppnå målen på Rosenfeldtskolan (10 procent respektive 20 procent) i ämnesproven i svenska för årskurs 5 föregående år har fått stöd och genomgått årets nationella prov med godkänt resultat.

Sammanfattning

Arbetet med normer och värden är gott. Kunskapsresultaten är i huvudsak goda.

Bedömning av verksamheten

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet i det inre arbetet; innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen; individanpassning och stöd; utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning; kvalitetssäkring och förbättringsarbete; skollledning och intern kommunikation. Nationella riktlinjer för arbetet finns i skollagen, läroplanen och i andra författningar för respektive skolform.

Arbetsmiljö och delaktighet

Arbetet med normer och värden har prioriterats på Aspöskolan och Rosenfeldtskolan. Ett gott värdegrundsarbete borgar för att det inte skall förekomma kränkningar, anser Rosenfeldtskolans rektor. Värdegrunden är förankrad hos all personal och det finns en gemensam plattform. Föräldrarna involveras i detta arbete genom att skolråden fungerar som remissinstanser. På skolorna finns kamrattstödjare, faddersystem och jourkompisar. Jourkompisarna hjälper eleverna med lekredskap på rasterna. Skolorna genomför ett antal aktiviteter för att främja vikänsan. Inspektörerna bedömer att skolornas arbete med normer och värden är bra.

Skolverket vill uppmärksamma skolan på att det från och med den 1 april 2006 råder ett uttryckligt förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever (SFS 2006:67). Den nya lagens ändamål är att främja barn och elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder och att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. Kommunen är skyldig att bedriva ett målinriktat arbete för att främja dessa ändamål och bland annat se till att det upprättas en likabehandlingsplan i varje skola och förskola. I planen skall åtgärder redovisas och den skall följas upp varje år. Vid inspektionstillfället hade Aspöskolan och Rosenfeldtsskolan ett handlingsprogram mot kränkande behandling i enlighet med Lpo 94. Programmet behandlade

dock inte kränkningar mellan vuxen och elev. Inspektörerna förutsätter att skolan beaktar alla former av kränkande behandling i sitt fortsatta arbete.

Föräldraråd, hemsidor, veckomeddelanden, loggböcker och omfattande läsårsinformation är exempel på goda informationskanaler från skolorna till föräldrarna. Skolorna uppmuntrar föräldrarna att komma på besök genom att bjuda in till föräldrautbildning och att ordna barnvakt vid utbildningstillfällena. Några i personalen vid skolorna nämner dock att de önskar ett ökat föräldraengagemang. Inspektörerna bedömer att samverkan mellan skola och hem är bra. Skolorna kan dock analysera det låga föräldraengagemanget i vissa klasser och arbeta för att skapa möjligheter att nå ett större engagemang.

Elevernas möjlighet till formellt inflytande sker genom de klassråd, elevråd, och matråd som genomförs regelbundet.

I skolans tidigare årskurser ges eleverna många tillfällen till inflytande över undervisningens innehåll och arbetsmetoder. Något större inflytande över undervisningens innehåll och arbetsformer har dock inte eleverna i de senare årskurserna. Lärare, elever och rektorer berättar att det mestadels är lärarna som styr över undervisningens innehåll och arbetsformer. Vid större projekt kan eleverna vara med och påverka i viss utsträckning. De har då möjlighet att välja redovisningsform. Eleverna har också möjlighet att inom de samhällsorienterande ämnena välja fördjupningar. Skolorna har inte utarbetat några gemensamma riktlinjer för arbetet med elevernas inflytande. Inspektörerna bedömer att skolan bör utveckla elevernas möjlighet till inflytande över undervisningens innehåll och arbetsformer och då främst i skolans senare år.

Pedagogisk verksamhet och organisation

Rosenfeldtskolans verksamhet för eleverna i F–3 är utformad som en heldagsomsorg där förskollärare, fritidspedagoger och grundskollärare gemensamt ansvarar för barnens utveckling och lärande. På skolan finns en god samverkan mellan förskoleklassen och de lägre skolåren. Förskoleklassens verksamhet är väl förankrad i det uppdrag förskoleklassen har och det finns utrymme för såväl fri lek och skapande som skolförberedande verksamhet. Ett antal kreativa, skapande temarbeten sätter tydlig prägel på verksamheten. Eleverna i F–3 arbetar även med engelsk kommunikation, benämnd ”english room” som består av lekar och samtal endast på engelska, förutom den vanliga engelskundervisningen. Inspektörerna bedömer att samverkan mellan förskoleklass, grundskola och skolbarnsomsorg fungerar väl.

I årskurserna 4–6 på Rosenfeldtskolan arbetar lärarna företrädesvis med varje enskilt ämne för sig, även om viss ämnesintegration förekommer. En av skolans speciallärare arbetar med processinriktad skrivning i dessa årskurser. Tillsammans med klassläraren finns specialläraren i varje klass två till fyra timmar i veckan och undervisningen utgår då i högre grad från kursplanens strävansmål.

Lärarna på Rosenfeldtskolan samverkar med särskolan i ett projekt benämnt ”Skriva sig till läsning”. Vid samtliga temadagar och skolavslutningar samt i matråd och elevråd är särskoleeleverna med.

Det finns gott om lokaler på Aspöskolan, vilket underlättar det individanpassade arbetssättet i skolans båda klasser. Undervisningen bedrivs åldersintegrerat årskurs 1–3 och årskurs 4–5. Att de äldre eleverna fungerar som förebilder och handleder de yngre blir en naturlig del av den sociala utvecklingen på Aspö-

skolan. Skolans fritidshem är inrymt i skolans lokaler och samarbetar med familjedaghemmet ”Trollstugan”, som ligger ett stenkast från skolan.

Elevernas individuella utvecklingsplaner innehåller framåtsyftande mål, konkretiseringar och förtydliganden av de mål som gäller för utbildningen och kontinuerlig dokumentation av kunskapsutvecklingen. Föräldrar och elever har involverats i arbetet och kännedomen om de mål som finns för utbildningen är god både hos eleverna och hos föräldrarna. Från och med höstterminen 2006 används ett vidareutvecklat underlag även för elevens sociala utveckling. Lärarna menar att de framöver kommer att fokusera ännu mer på strävansmålen och inte bara på uppnåendemålen. Inspektörerna bedömer att uppföljningen av elevernas kunskapsutveckling är god.

Stöd och individanpassning

Skolornas elevvårdsteam består av rektorerna, skolsköterskan, specialpedagogen och specialläraren. Specialpedagogen arbetar bland annat med korta kurser (exempelvis 10–12 veckors intensivträning i läsning), reading recovery, språklig medvetenhet och elevobservationer i klassrummet. Arbetet sker företrädesvis i samverkan med elevens klass men även individuellt stöd och stöd i grupp förekommer. Det finns även möjlighet till handledning av skolornas pedagoger. Specialpedagogen, specialläraren eller läraren upprättar åtgärdsprogram i samverkan med föräldrarna och eleven. Åtgärdsprogrammen är tidsbestämda och utvärderas regelbundet. Samtliga elever som är i behov av särskilt stöd får det stöd de har rätt till. Inspektörerna bedömer att skolorna har goda rutiner för identifiering av och åtgärder för elever som är i behov av särskilt stöd.

Skolledning och intern kommunikation

Rosenfeldtskolans vikarierande rektor är utbildad förskollärare och specialpedagog. Till sin hjälp har rektorn fem lagledare, vilka alla leder ett arbetslag och ett föräldraråd. Aspöskolans rektor har många års erfarenhet av skolledararbete och är utbildad mellanstadielärare och har genomgått statlig rektorsutbildning. Han är även ansvarig för sjukhuskolorna samt samordnande rektor för Trossö samverkansområde. Båda rektorerna är väl förtrogna med verksamheten men uttrycker att det är svårt att hinna med att vara en god pedagogisk ledare. Detta har medfört att rektorerna har delegerat mycket av ansvaret för verksamheten till pedagogerna. Lärarna anser att pedagogisk ledning, skolutveckling och kompetensutveckling inte samordnats och att detta inte knutits ihop med en pedagogisk färdriktning. Vid samtal med rektorn framkommer att skolorna under de senaste åren satsat på gemensam kompetensutveckling i svenska engelska och matematik samt att individuell fortbildning i kommunikation och konflikthantering genomförts.

Inspektörerna bedömer att rektorerna som pedagogiska ledare för lärarna och annan personal kan tydligare ansvara, i samverkan med lärarna, för att det pedagogiska arbetet utvecklas.

Sammanfattning

Inspektörerna bedömer att skolornas arbete med normer och värden är bra. Det finns en god och välutvecklad samverkan mellan skolorna och föräldrarna. Likaså är samverkan mellan förskoleklasserna, skolorna samt skolbarnsomsorgen välfungerande. Uppföljningen av elevernas kunskapsutveckling är god. Skolorna har goda rutiner för identifiering av och åtgärder för elever som är i behov av särskilt stöd.

Skolorna bör utveckla elevernas möjlighet till inflytande över undervisningens innehåll och arbetsformer i de senare årskurserna. Rektorerna som pedagogiska ledare för lärarna och annan personal kan tydligare ansvara, i samverkan med lärarna, för att det pedagogiska arbetet utvecklas.

Bedömning av förutsättningarna för utbildningen

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen: tillgång till den utbildning som skall erbjudas, information om utbildning, personal samt läromedel, pedagogiska material och utrustning. Bestämmelser finns i bl.a. skollagen.

Tillgång till utbildning

Elevers val har som syfte att den enskilde eleven skall ha ett större inflytande över innehållet och inriktningen av sin utbildning i grundskolan. På Rosenfeldtskolan har eleverna inte alltid möjlighet till fördjupning och breddning och till ett medvetet val ur ett allsidigt urval av skolans ämnen och inspektörerna bedömer därför att elevers val bör utvecklas. Vid samtal med rektorn framkommer att skolan till hösten kommer att erbjuda eleverna större möjlighet till fördjupning och breddning ur ett allsidigt urval av skolans ämnen.

Vid inspektionstillfället genomförde skolorna undervisning i hem- och konsumentkunskap i årskurs 6, vilket innebär att eleverna inte har möjlighet att nå målen för skolår 5. Inför kommande läsår har skolorna planerat in detta ämne i årskurs 5 utifrån den nationella kursplanen.

Personalresurser och materiella resurser

Det finns 7,8 lärare per 100 elever på Rosenfeldtskolan och 8,7 lärare per 100 elever på Aspöskolan. Det skall jämföras med riksgenomsnittet för samtliga huvudmän inom grundskolan som är 7,9 lärare per 100 elever (Skolverkets statistik för läsåret 2004/05). Samtliga lärare har utbildning avsedd för den undervisning de i huvudsak skall bedriva.

Skolornas lokaler är ändamålsenliga och tillgången på datorer och läromedel är god. En utveckling av användandet av datorer i undervisningen har skett under 2005.

Rosenfeldtskolans bibliotek är öppet två dagar i veckan. Vid kommande ombyggnad skall biblioteket förläggas mer centralt, vilket kommer att öka tillgängligheten.

Sammanfattning

Samtliga lärare är behöriga och används i huvudsak utifrån sin utbildning. Skolornas lokaler är ändamålsenliga och tillgången på datorer och läromedel är god. På Rosenfeldtskolan bör formerna för elevens val utvecklas så att eleverna ges större möjlighet att göra ett medvetet val ur ett allsidigt urval av skolans ämnen. Eleverna gavs vid inspektionen inte möjlighet att nå målen för årskurs 5 i ämnet hem- och konsumentkunskap, men skolan har därefter rättat till denna brist.

Datum	Ort
2006-12-07	Lund

Ewa Kristensson

Arne Huseby